

EMPATİK EĞİLİMİN SALDIRGANLIK DÜZEYLERİNE ETKİSİ

Editör
Sultan YAVUZ EROĞLU

Yazar
Ömer ARSLAN

© Copyright 2024

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçla kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığının izniyle bantrolü ile satılmaktadır.

Bu kitap "Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Empatik Eğilimleri İle Saldırganlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" adlı doktora tezinden üretilmiştir.

ISBN 978-625-375-128-9	Sayfa ve Kapak Tasarımı Akademisyen Dizgi Ünitesi
Kitap Adı Empatik Eğilimin Saldırganlık Düzeylerine Etkisi	Yayıncı Sertifika No 47518
Editör Sultan YAVUZ EROĞLU ORCID iD: 0000-0001-5875-2836	Baskı ve Cilt Vadi Matbaacılık
Yazar Ömer ARSLAN ORCID iD: 0000-0002-2934-6748	Bisac Code SPO000000
Yayın Koordinatörü Yasin DİLMEN	DOI 10.37609/akya.3341

Kütüphane Kimlik Kartı
Arslan, Ömer.

Empatik Eğilimin Saldırganlık Düzeylerine Etkisi / Ömer Arslan; ed. Sultan Yavuz Eroğlu.
Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2024.
115 s. : şekil, tablo. ; 135x210 mm.
Kaynakça var.
ISBN 9786253751289

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

TEŞEKKÜR

Küreselleřen dünyada sporun insan yaşamı üzerindeki etkisi her gün artırmaktadır. Birey yaşamı boyunca birçok problemle karşı karşıya kalmaktadır. Bu problemlerle başa çıkma noktasında güçlü kişilik özelliklerine sahip olan bireylerin empatik eğilimleri ve saldırganlık düzeyleri arasındaki ilişkinin olumlu yönde olabileceği düşünülmektedir. Biz de bu düşünceden yola çıkarak “Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Empatik Eğilimleri ve Saldırganlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” başlıklı çalışmayı oluşturduk.

Yaptığım çalışmaya gönüllü olarak katılan, her ölçeği sabır ve itinayla dolduran Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerine ve bu çalışmada katkısı bulunan hocalarıma teşekkür ederim. Bu süreçte yüksek lisans tez çalışmamın oluşturulması sürecinde bilgisinden her zaman faydalandığım, çalışmamı sahiplenip yardımlarını esirgemeyen, anlayış ve sabırla kıymetli zamanını ayıran, ufkumu açan değerli hocam ve danışmanım Doç. Dr. Sultan YAVUZ EROĞLU’na sonsuz teşekkür eder, saygılarımı sunarım. Tezimde Jüri üyesi olarak öneri, bilgi ve tecrübesinden yararlandığım Doç. Dr. Muhammed Zahit KAHRAMAN ve Dr. Öğr. Üyesi Servet ÖZORUÇ hocama teşekkür ederim. Her zaman desteğini yanımda hissettiğim Muş Sosyal Hizmeti Merkezi Müdürü Hasan HAMİTOĞLU’na, bilgi ve tecrübesinden istifade ettiğim değerli hocalarım Prof. Dr. Alper KARADAĐ, Doç. Dr. Muhammed Fatih BİLİCİ ve Şakir SALAR’a teşekkür ederim.

Son olarak, her konuda benden desteklerini esirgemeyen annem Saniye ARSLAN’a, abilerime, ablalarıma ve tüm sevdiklerime canı gönülden teşekkürlerimi sunarım.

Muş-2024

Ömer ARSLAN

KISALTMALAR

Akt	: Aktaran
BESYO	: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
EEÖ	: Empatik Eğilim Ölçeği
KBF	: Kişisel Bilgi Formu
KŞİ	: Kriz, Şiddet, İnatçılık
SB	: Sporcu Bayan
SE	: Sporcu Erkek
SEÖ	: Saldırganlık Envanteri Ölçeği
SOB	: Sporcu Olmayan Bayan
SOE	: Sporcu Olmayan Erkek
TDK	: Türk Dil Kurumu
Vb	: Ve Benzeri
Vd	: Ve Diğerleri

İÇİNDEKİLER

Giriş.....	1
------------	---

BİRİNCİ BÖLÜM

AMAÇ.....	3
1.1. Araştırmanın Amacı.....	3
1.2. Araştırmanın Önemi.....	3
1.3. Problem Cümlesi.....	4
1.3.1. Alt Problemler.....	4
1.4. Araştırmanın Hipotezleri.....	5
1.5. Araştırmanın Varsayımları.....	7
1.6. Sınırlılıklar.....	7
1.7. Tanımlar.....	8

İKİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ

ARAŞTIRMALAR.....	11
2.1. Empati.....	11
2.1.1. Empati Tanımı.....	11
2.1.2. Empatinin Tarihçesi.....	12
2.1.3. Empatinin Bileşenleri.....	13
2.1.3.1. Algısal (Fiziksel) Empati.....	13
2.1.3.2. Bilişsel Empati.....	13
2.1.3.3. Duyuşsal Empati.....	14
2.1.3.4. Bildirişim Bileşeni.....	14
2.1.4. Empatinin Tepki Basamakları.....	14
2.1.4.1. Onlar Basamağı.....	15

2.1.4.2. Ben Basmağı.....	15
2.1.5. Empatiyle Bazı Kavramların İlişkisi.....	16
2.1.5.1. Empati ve Sempati.....	16
2.1.5.2. Empati ve Özdeşleşme	17
2.1.5.3. Empati ve İçtenlik.....	17
2.1.5.4. Empati ve Sezgisel Tanı	17
2.1.6. Sporda Empati Kavramı	18
2.1.7. Spor ve Empati İlişkisi	18
2.2. Saldırganlık Ve Şiddet	19
2.2.1. Saldırganlık.....	19
2.2.2. Şiddet	19
2.2.3. Saldırganlığın Nedenleri.....	20
2.2.3.1. Engellenme.....	20
2.2.3.2. Mensubiyet Duygusu	20
2.2.3.3. Cinsiyet Faktörü	21
2.2.3.4. Kitle Faktörü	21
2.2.3.5. Kültür	21
2.2.4. Saldırganlığın Türleri.....	22
2.2.4.1. Amaç yönelimli Saldırganlık.....	22
2.2.4.2. Araçsal (Edilgen) Saldırganlık.....	23
2.2.4.3. Emir Altında Saldırganlık	23
2.2.4.4. Düşmanca (Yıkıcı) Saldırganlık.....	23
2.2.4.5. Atılğanlık	24
2.2.5. Saldırganlığı Etkileyen Faktörler	24
2.2.5.1. Aile	24
2.2.5.2. Okul ve Eğitim	25
2.2.5.3. Davranış Türü	25
2.2.5.4. Holiganlık.....	26
2.2.5.5. Çevresel Nedenler	26
2.2.5.6. Kitle İletişim Araçları ve Medya.....	27
2.2.5.7. Alkol ve Uyuşturucu	27
2.2.6. Saldırganlık Kuramları	28
2.2.6.1. İçgüdü Kuramı	28
2.2.6.2. Biyolojik Kuram.....	29

2.2.6.3. Engellenme- Saldırganlık (Dürtü) Kuramı	29
2.2.6.4. Öğrenme Kuramı.....	30
2.2.6.4.1. Davranışçı Kuramı.....	31
2.2.6.4.2. Sosyal Öğrenme Kuramı.....	31
2.2.7. Sporda Saldırganlık Kavramı	32
2.2.8. Spor ve Saldırganlık İlişkisi	32
2.3. Empati ve Saldırganlık İle İlgili Yapılan Araştırmalar	33
2.3.3. Saldırganlıkla İlgili Yapılan Ulusal ve Uluslararası Araştırmalar Araştırmalar.....	37

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM VE BULGULAR.....	45
3.1. Araştırmanın Modeli.....	45
3.2. Evren ve Örneklem Yöntemi	45
3.2.1. Protokol	46
3.2.2. Veri Toplama Araçları.....	46
3.2.3. Kişisel Bilgi Formu	46
3.2.4. Empati Eğilim Ölçeği.....	47
3.2.5. Saldırganlık Envanteri Ölçeği	47
3.2.6. Verilerin Analizi	48
3.3. Bulgular	49
3.3.1. Empati Ölçeği Puan Ortalamalarının İstatistik Sonuçları.....	51
3.3.2. Öğrencilerin Saldırganlık Ölçeği Puan Ortalamalarına İlişkin Sonuçları.....	54
3.3.3. Öğrencilerde Empati İle Saldırganlık Davranışları Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular	62
Sonuç ve Tartışma	64
Öneriler	88
Kaynaklar	91

KAYNAKLAR

- Aaltola, E. (2014). "Affective Empathy as Core Moral Agency: Psychopathy, Autism and Reason Revisited". *Philosophical Explorations*, Cilt 17, Sayı 1, 76-92.
- Acet, M. (2005). *Spor Saldırıcılık ve Şiddet*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Acet, M. ve O. Gümüşgöl (2016). The open sore of football: Aggressive violent behavior And Hooliganism. *Physical Culture And Sport. Studies And Research*, Cilt 71, Sayı 1, 30-37.
- Açak, M. (2011). İşitme engelli ve işitme engelli olmayan futbolcuların benlik saygıları ve saldırganlık düzeylerinin incelenmesi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Fırat Üniversitesi SBE.
- Afyon, Y. A. ve S. C. Metin (2015). Muğla Süper Amatör Ligindeki Futbolcuların Saldırıcılık Düzeylerinin İncelenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, Cilt 6, Sayı 1, 5-11.
- Ağlamaz, T. (2006). Lise Öğrencilerinin Saldırıcılık Puanlarının Kendini Açma Davranışı, Okul Türü, Cinsiyet, Sınıf Düzeyi, Anne-Baba Öğrenim Düzeyi Ve Ailenin Aylık Gelir Düzeyi Açısından İncelenmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi SBE.
- Akıl, M.A. (2018). Üniversite öğrencilerinde mizah eğiliminin saldırganlık üzerindeki etkilerinin incelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Aydın Üniversitesi SBE.
- Akkoç, F. (1982). Empatik Anlayış Üzerine. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Cilt 15, Sayı 2, 102.
- Aksak, M. C. (2020). Futbol Antrenörlerinin Ve Takım Kaptanlarının Empatik, Eleştirel Düşünme Yetenekleri İle Takım Liderliğinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Dumlupınar Üniversitesi LEE.
- Aksoy, M. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı Yaşam Tatmini ve Saldırıcılık Düzeyi Farklılıkları ve İlişkileri. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi SBE.
- Alçay, U. (2009). Farklı Okul Türlerinde Görev Yapan Yönetici ve Öğretmenlerin Empatik Beceriler Açısından Karşılaştırılması (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi SBE.
- Allen, J. J. ve C. Anderson (2017). *Aggression And Violence: Definitions And Distinctions*, Usa: Owa State University.
- Altın, M. O. (2017). Amatör Düzeyde Futbol Oynayan Sporcuların Bilişsel Duygu Düzenleme ve Saldırıcılık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi SBE.
- Altınok, B., N. E. Ekinci vd. (2017). Lise Öğrencilerinin Taraftarı Oldukları Takım ile Özdeşleşme Düzeylerinin İncelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1, 59-68.

- Altuner, D. ve N. Engin (2009). Madde Kullanımı ve Suç İlişkisi: Kesitsel Bir Araştırma. *Tıp Araştırmaları Dergisi*, Cilt 7, Sayı 2, 87-94.
- Aracı, A. (2012). Erken Ergenlik Dönemindeki Bireylerde Anne-Baba Ve Arkadaşlara Bağlanma İle Saldırganlık Düzeyinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi SBE.
- Arslan, F., G. Bayraktar ve S. Akdoğan (2006). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda Amatör ve Profesyonel Spor Yapan Öğrencilerle Aktif Spor Yapmayan Öğrencilerin Kişilik Özelliklerinin İncelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 8, Sayı 2, 40-47.
- Arslan, S. F. ve H. Çoknaz (2016). Takım ve Bireysel Sporlarla Uğraşan Sporcuların Empatik Eğilim Puanlarının Karşılaştırılması. *Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*. Cilt 1, Sayı 1, 97-106.
- Arslan, Y. ve G. S. Balçıklı (2019). Fiziksel Performans Düzeyi Empati ve Sportmenliği Etkiler mi?: Elit kadın voleybolcular üzerine bir araştırma. *Spor Ve Performans Araştırmaları Dergisi*, Cilt 10, Sayı 2, 140-148.
- Aslan, S. F. ve H. Çoknaz (2016). Takım ve bireysel sporlarla uğraşan sporcuların empatik eğilim puanlarının karşılaştırılması. *Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1, 97-106.
- Shima, T., K. Tai vd. (2021). Association between self-reported empathy and sport experience in young adults. *Journal of Physical Education and Sport*, Cilt 21, Sayı 1, 66-72.
- Atan, T. (2017). Empathy Levels of University Students Who Do and Not Do Sports. *Universal Journal of Education Research*. Cilt 5, Sayı 3, 500-503.
- Atatekin, B. ve A. İstanbullu (2023). Spor Yapan ve Yapmayan Öğrencilerin Şiddet Eğilimi ve Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 21, Sayı 2, 73-83.
- Avcı, A. (2010). Eğitimde Şiddet Olgusu Lise Öğrencilerinde Şiddet, Saldırganlık Ve Ahlaki Tutum İlişkisi Küçükçekmece İlçesi Örneği, (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi SBE.
- Ay, M. (2021). Bireysel Spor Yapan Sporcuların Saldırganlık Düzeyleri İle Benlik Saygısı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Altında İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi SBE.
- Ayaş, B. E. ve B. Çoban (2018). Bireysel Spor Branşı İle İlgilenen Sporcuların Empatik Eğilim Düzeylerini İncelenmesi. *Türk ve İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt 5, Sayı 16, 420-429.
- Aydın, A. (1996). Empatik Becerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi SBE.
- Aykora, E., A. Tekin vd. (2010). Communication skills and empathic tendency: Physical Education and Fine Arts Students, Romania Ovidius University Annals. *Series Physical Education and Sport/Science, Movement and Health*, Cilt 10, Sayı 2, 106.
- Bahadır, Z. ve Ç. E. Erdoğan (2016). Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. *Uluslararası Eğitim*

- Bilimleri Dergisi, Cilt 3, Sayı 7, 33-48.
- Balçıkınlı, G. S. (2009). Profesyonel Futbolcuların FairPlaye Yönelik Davranışları ile Empatik Eğilim Düzeyleri Arasındaki İlişki, (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi SBE.
- Basch, M.F. (1983). Empathic Understanding: A Review of the Concept and Some Theoretical Considerations. J Am Psychoanal Assoc. Sayı 31, 101-126.
- Başaran, C. (2008). Çeşitli Tür Liselerde Öğrenim Gören Öğrencilerin Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi SBE.
- Bayındır, M. (2018). Antrenörlerin Liderlik Özellikleri ile Empati Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi, SBE.
- Bayram, Y., (2012). Spor Yapan ve Yapmayan 14-18 Yaş Grubu Öğrencilerin Saldırganlık Tutumlarının İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi SBE.
- Berkowitz, L. (1988). Frustrations, Appraisals And Aversively Stimulated Aggression. Aggressive Behavior, Sayı 14, 3–11.
- Beşkat, M. (2016). Futbol seyircilerinin empatik eğilimleri ile sporda saldırganlık ve şiddet düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Şanlıurfa örneği). (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kütahya Dumlupınar Üniversitesi SBE.
- Beyaz, Ö. (2016). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının empatik eğilim ve empatik beceri düzeylerinin incelenmesi Anadolu Üniversitesi Örneği. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi SBE.
- Beyaz, Ö., D. Yalız-Solmaz ve B. O. Miçoğulları (2020). Öğretmen Adaylarının Empatik Eğilim ve Empatik Beceri Düzeylerinin İncelenmesi: Anadolu Üniversitesi Örneği. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. Cilt 18, Sayı 2, 178-190.
- Beyleroğlu, G. (2017). Eleştirel Düşünme ve Empati: Eğitim ve Spor Alanı. Ankara: Efil Yayınevi.
- Binici, R. (2019). Spor Yapan ve Yapmayan Bireylerin Benlik Saygısı ve Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Binali Yıldırım Üniversitesi SBE.
- Bostan, G. ve E. Kılıçgil (2008). Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Öğrencisi Olan ve Olmayan Ankara Üniversitesi Öğrencilerinin Saldırganlık Boyutları. Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Spor metre Dergisi, Cilt 2, Sayı 3, 19-27.
- Bostancı, N., Ş. Çoban vd. (2006). Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Öfke İfade Etme Biçimleri. Kriz Dergisi, Sayı 14, 9-18.
- Boycacı, M. T. (2023). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Liderlik Özellikleri ve Empati Düzeylerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans

- Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi SBE.
- Brown, T. A., J. A. Sautter vd. (2010). Ethics and Personality: Empathy and Narcissism as Moderators of Ethical Decision Making In Business Students. *Journal Of Education For Business*, Sayı 85, 203-208.
- Burger, J. M. (2006). *Kişilik*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Büyükcebeci, A. (2017). Ergenlerde Sosyal Dışlanma, Yalnızlık ve Okul Öznel İyi Arasındaki İlişki: Empatik Eğilimin Aracı Rolü. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi SBE.
- Campano, J. P. ve T. Munakata (2004). Anger and Aggression Among Filipino Students. *Adolescence*, Cilt 39, Sayı 156, 757-764.
- Can, B., K. Kendirli ve E. Polat (2020). Basketbol ve Futbol Seyircilerinin Taraf-tar Özdeşleşme Düzeyi, İletişim Becerisi ve Saldırganlık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, Cilt 6, Sayı 2, 243-264.
- Ceyhan, A. A. (1994). Ana Babaların Empatik Eğilim Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi SBE.
- Ciccarelli, S. K. ve J. N. White (2018). *Psikoloji*, Şahin, D. N. (çev.). Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Cooper, L. (2000). Athletes, Activity And Personality: A Review of Literature. *Research Quarterly*, Sayı 40, 17-22.
- Cüceloğlu, D. (2005). *İnsan ve Davranışı*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Çakır, H. İ. (2014). Liseler Arası Müsabakalara Katılan Sporcu Öğrencilerin Saldırganlık Durumlarının Araştırılması Rize ili örneği. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi SBE.
- Çakmak, A., F. Elibol vd. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Edilgenlik, Girişkenlik ve Saldırganlık Düzeyleri İle Benlik Saygıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, *International Social Sciences Studies Journal*, Cilt 4, Sayı 24, 5097-5105
- Çavdar, S. (2018). Lise Öğrencilerinin Öfke Kontrolleri Saldırganlık Eğilimleri ve Tolerans Düzeylerinin Spora Katılım Açısından Değerlendirilmesi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Trabzon Üniversitesi LEE.
- Çelik, H. (2006). Üniversite Birinci Sınıf Öğrencilerinin Saldırganlık Tepkileri, Bağlanma Tarzları ve Kişilerarası Şemalarının İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi EBE.
- Çelik, N. ve H. Kolayış (2023). Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin Karşılaştırılması, *Journal of Exercise and Sport Sciences Research*, Cilt 3, Sayı 1, 23-31.
- Çetin, C. N. (2008). İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Empatik Beceri Düzeylerinin Ana Baba Tutumları ve Özsaygı ile İlişkisi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi EBE.
- Çobanoğlu, G. B. (2006). Takım Sporları Ve Bireysel Sporlar Yapan Sporcuların Saldırganlık Düzeylerinin incelenmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans

- Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi SBE.
- D'Zurilla, T. J., E. C. Chang ve L. J. Sana (2003). Self-esteem and Social Problem Solving as Predictors of Aggression in College Students. *Journal of Social and Clinical Psychology*, Cilt 22, Sayı 4, 424-440.
- Dalbudak, İ., F. Ramazanoğlu vd. (2016). Spor Bilimleri Fakültesindeki Performans Sporcusu ve Spor Yapmayan Meslek Yüksekokulundaki Öğrencilerin Duygusal Zeka ve Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi Isparta Örneği. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 18, Sayı 4, 51-66.
- Davis, C. M. (1990) What is Empathy and Can Empathy Be Taught? *Physical Therapy*, Cilt 70, Sayı 11, 707-711.
- Demir, Ş. (2020). Elit Düzey Boksörlerin Sporda Güdülenme, Saldırganlık ve Öfke Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi LEE.
- Demirel, R. N. (2023). Tenis Antrenörlerinin Eleştirel Düşünme Ve Empatik Eğilimlerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muş Alparslan Üniversitesi SBE.
- Derman, M. T. (2011). Sosyo-Ekonomik Düzeylerdeki 10-11 Yaş Çocuklarına Uygulanan Empati Eğitim Programının Saldırganlık Düzeyleri Üzerindeki Etkisi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Uludağ Üniversitesi EBE.
- Dervent, F., (2007). Lise Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeyleri ve Sportif Aktivitelere Katılımla İlişkisi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi EBE.
- Dervent, F., E. Arslanoğlu ve Ö. Şenel (2010). Lise Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeyleri ve Sportif Aktivitelere Katılımla İlişkisi (İstanbul ili Örneği). *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, Cilt 7, Sayı 1, 521-533.
- Doğan, O. (2005). *Spor Psikolojisi*. Adana: Nobel Kitapevi.
- Dökmen, Ü. (1987). Empati Kurma Becerisi ile Sosyometrik Statü Arasındaki İlişki. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Cilt 20, Sayı 1, 183-207.
- Dökmen, Ü. (1996). *İletişim Çatışmaları ve Empati*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Dökmen, Ü. (2008). *Yaşama Yerleşmek; Küçük Şeyler 3*. Ankara: Remzi Kitabevi.
- Dökmen, Ü. (2013). *Sanatta ve Günlük Yaşamda İletişim Çalışmaları ve Empati*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Dökmen, Ü. (2017). *Sanatta ve Günlük Yaşamda İletişim Çatışmaları ve Empati*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Dursun, Y. (2011). Şiddetin İzinini Sürmek: Şiddet nedir?, Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı 12, 33-45.
- Duyar, D. (2011). Futbol Seyircisinde Saldırganlık Davranışlarının İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi SBE.
- Duygu, N. (2022). Savunma Sporu Yapan Bireylerde Sportmenlik Davranışları İle Empatik Eğilim Düzeylerinin İncelenmesi (Şırnak İli Örneği). (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

- lanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi EBE.
- Efiliti, E. (2006). Ortaöğretim Kurumlarında Okuyan Öğrencilerin Saldırganlık, Denetim Odağı ve Kişilik Özelliklerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi SBE.
- Ekici, B. (2022). Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Ve Empati Kurma Düzeylerine Sporun Etkisinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi EBE.
- Ekinci, Ö. ve B. Aybek (2010). Öğretmen Adaylarının Empatik ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi, İlköğretim Online, Cilt 9, Sayı 2, 816-827.
- Elik, T. (2017). Güneydoğu Anadolu Bölgesi Futbol Takımlarında Amatör Olarak Futbol Oynayan Sporcuların Sportmenlik Yönelimleri ve Empatik Eğilim Düzeyleri. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi SBE.
- Ercoşkun, M. H. (2005). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin empatik becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi SBE.
- Erden, N. K. (2007). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Öğretmenlik Bölümleri Birinci Öğretim Son Sınıf Öğrencilerinin Saldırganlık Türleri. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi SBE.
- Erdoğan, B. (2017). Yetişkinlerde mutluluğun merhamet ve saldırganlıkla ilişkisinin incelenmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi SBE.
- Erdogdu, M., M. Koçyiğit vd. (2018). Futbol ve Futsal Branşlarında Spor Yapan Genç Kadınların Saldırganlık Yaklaşımları. International Journal of Cultural and Social Studies (IntJCSS), Cilt 4, Sayı 1, 1-14.
- Erdogdu, M. Y. (2010). Öğrencilerin Saldırganlık Eğilimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmeleri. International Conference on New Trends in Education and Their Implications, 11-13 November, Antalya.
- Eren, M. (2018). Disiplin Cezası Alan Ve Almayan Lise Öğrencilerinin Saldırganlık Empati Becerisi ve Anne-Baba Tutumları Açısından Değerlendirilmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi SBE.
- Erkmen, G. (2007). Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim Gören Öğrencilerin Empatik Eğilimlerinin Sporda Tercih Ettikleri Liderlik Davranışları ile Karşılaştırılması. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi SBE.
- Erkuş, A. ve S. Yakupoğlu (2001). Spor Ortamında Empati Ölçeği (SEM) Geliştirme Çalışması. Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 12, Sayı 1, 22-31.
- Eroğlu, N. (1995). Empatik Eğilimi Düzeyleri Farklı Annelerin Çocuklarının Uyum Ve Başarı Düzeyleri. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi SBE.
- Eroğlu, S. Y. (2018). Hakemlerin Ahlaki Olgunluk ve Empati Düzeylerinin Ka-

- rar Verme Stilllerine Etkisinin İncelenmesi, (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Dumlupınar Üniversitesi SBE.
- Ersoy, E. G. ve F. Köşger (2016). Empati: Tanımı ve önemi. Osmangazi Tıp Dergisi, Cilt 38, Sayı 2, 9-17.
- Erşan, E. E., O. Doğan ve S. Doğan (2009). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin Sosyodemografik Açıdan Değerlendirilmesi. Cumhuriyet Tıp Dergisi, Sayı 31, 231-238.
- Ertürk, Y. D. (2010). Halkla İlişkilerin İletişim Öznesi Empati, İstanbul: Derin Yayınları.
- Esentaş, M., N. Dinçer vd. (2017). Erkek Güreş Hakemlerinin Öfke ve Kızgınlık Düzeyleri ile Empatik Eğilim Gösterme Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. Ulusal Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 1, Sayı 1, 20- 28.
- Eryılmaz, A. (2022). Spor Yapan Ve Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeyleri İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi LEE.
- Filiz, A. (2009). Farklı Lise Türlerindeki Öğrencilerin Empatik Eğilimleri ve Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi (Kartal İlçesi Örneği). (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi SBE.
- Franzoi, S. L. (2005). Social Psychology: McGraw-Hill Higher Education, New York.
- Fromm, E. (1994). Sevginin ve Şiddetin Kaynağı. İstanbul: Papel Yayınevi.
- Garcia-Lopez, L. M. ve D. Gutierrez (2015). The Effects of A Sport Education Season On Empathy And Assertiveness. Physical Education and Sport Pedagogy, Cilt 20, Sayı 1, 1-16.
- Genç, S. Z. ve T. Kalafat. (2008). Öğretmen Adaylarının Demokratik Tutumları İle Empatik Becerilerinin Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma. Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı 19, 211-222.
- Gençoğlu, C. ve S. Namlı (2020). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Psikolojik Sağlık ve Empati Düzeyleri/Erzurum Teknik Üniversitesi Örneği, Sport Sciences (NWSASPS), Cilt 15, Sayı 3, 33-43.
- Gökççek, S. (2015). Ortaöğretim Kurumlarında Spor Yapan ve Yapmayan Öğrencilerin Saldırganlık Tutumlarının Araştırılması (Samsun İli Örneği). (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi SBE.
- Gökkyer, N. ve A. Namlı (2015). Yöneticilerin Maarif Müfettişlerince Yapılan Kurum Denetimine Yönelik Algıları. Turkish Studies, Cilt 10, Sayı 11, 707-724.
- Gül, Ö. (2019). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Eğilimleri, Empatik Eğilimleri ve Karar Verme Düzeylerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hitit Üniversitesi SBE.
- Gülbaktı, E., (2017). Özel Eğitim Gereksinimli Çocukların Saldırganlık Düzeyleri ile Bu Süreçte Annelerin Eşlerinden Gördükleri Desteğin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi SBE.

- Güldağ, S., (2007). Düzce Çakırlar İlköğretim Okulunda Okuyan Öğrencilerin Ebeveynlerinin Empatik Düzeylerinin Ailelerin Sosyo-Ekonomik Yapılarına Göre İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kocaeli Üniversitesi SBE.
- Gülle, M. (2015). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Bölümlerine Göre Eleştirel Düşünme ve Empati Kurma Düzeylerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Sakarya Üniversitesi EBE.
- Güleren, S. (2001). Eş-Duyum (Empati): Tanımı ve Kullanımı Üzerine bir Gözden Geçirme. Türk Psikiyatri Dergisi, Cilt 12, Sayı 2, 133-145.
- Gün, N. (2018). Küçük Mavi Empati Kitabı. İstanbul: Kuraldışı Yayıncılık.
- Günay, Y. (2023). Üniversite Öğrencilerinin Spora Katılım Açısından Hoşgörür Eğilimleri İle Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. (Ardahan Üniversitesi Örneği). (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ardahan Üniversitesi SBE.
- Güneş, Ö. (2021). Spor Eğitimi Alan ve Almayan Öğretmen Adaylarının Saldırganlık ve Problem Çözme Becerilerinin Karşılaştırılmalı Olarak İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi SBE.
- Hanniball, K. B., J.I. Viljoen vd. (2018). The role of life Satisfaction in Predicting Youth Violence and Offending: A Prospective Examination. Journal of Interpersonal Violence, Cilt 1, Sayı 29. 103.
- Hasta, D. (2017). Saldırganlık: Kişilerarası İlişki Tarzları ve Empati Açısından bir İnceleme. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 4, Sayı 1, 126.
- Hatunoglu, A. (1994). Ana-Baba Tutumları ile Saldırganlık Arasındaki İlişkiler. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi SBE.
- Hoffman, M. L. (1990). "Empathy and Justice Motivation". Motivation and Emotion, Cilt 14, Sayı 2, 151-172.
- Ibañez, J.C., B.J. Alcaraz vd. (2019) The Moderating Role of Sportsmanship and Violent Attitudes on Social and Personal Responsibility in Adolescents. A Clustering Classification Approach. Journal Plos one, Cilt 14, Sayı 2, 1-11.
- İzmir, Karaduman, D. (2012). İlköğretim I. Kademe 4.ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeyleri İle Anne Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Arel Üniversitesi SBE.
- Kabak, F. (2009). Ergenlerde Spora Katılımın Saldırgan Davranışlar Üzerine Etkilerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi SBE.
- Kaptan, D., A.G. Aykın vd. (2023). Spor Yapan ve Yapmayan Bireylerde Şiddet Davranışı Sıklığının İncelenmesi. Göbeklitepe Eğitim ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 2, Sayı 1, 24-31.
- Kara, Süleymanoğlu, A. (1992). Yeni Boyutlarıyla Spor. Ankara: Engin Yayınları.
- Karabıyık, Ç. (2003). Üniversite Öğrencilerinde Saldırganlığı Yordayan Bazı

- Değişkenler. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi EBE.
- Karaca, M. (2007). Organizasyonlarda Saldırgan Davranışlara Maruz Kalma ve Mağdurların Kişiliğiyle İlişkisi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi SBE.
- Karademir, T., Ü. Türkçapar vd. (2018). Bireysel ve Takım Sporü İle Uğraşan Sporcularda Hayal Etme Biçimlerinin İncelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 20, sayı 3, 92-102.
- Karakaya, D. (2001). Akdeniz Üniversitesindeki Hemşirelik Öğrencilerinin Empati Becerileri. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi SBE.
- Karakuzulu, Ç. E. (2018). Savunma ve Dövüş Sporları Yapan Sporcular İle Diğer Bireysel Sporları Yapan Sporcuların Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi SBE.
- Karataş, Z. (2008). Lise Öğrencilerinde Öfke ve Saldırganlık. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 17, Sayı 3, 277-294.
- Katman, H. A. (2010). Okul Yöneticilerinin Empatik Eğilimlerinin İncelenmesi: Isparta İş Merkezi Örneği. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi SBE.
- Kavussanu, M. ve G. C. Roberts (2001). Moral functioning in sport: An achievement goal perspective. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, Cilt 23, 37-54.
- Kılıçarslan, S. (2009). İlköğretim 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Akılcı olmayan İnançları İle Saldırganlık Düzeyleri Arasındaki İlişki, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi SBE.
- Killgore, W.D.S., S. A. Cloonan vd. (2021). Increasing aggression during the COVID-19 lockdowns. *Journal of Affective Disorders Reports*, Sayı 5, 100163.
- Kırımoğlu H., N. Parlak vd. (2008). Lise Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin Spora Katılım Düzeylerine Göre İncelemesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 2, Sayı 2, 147-154.
- Kırımoğlu, H., E. Gezer vd. (2014). Spor Eğitimi Alan ve Almayan Bireylerin Saldırganlık ve Empatik Eğilim Düzeylerinin İncelenmesi. ERPA 2014. International Congresses on Education. İstanbul University, Cilt 3, Sayı 8, 06-08.
- Kırımoğlu, H., E. Gezer vd. (2016). Spor Eğitimi Alan ve Almayan Bireylerin Saldırganlık ve Empatik Eğilim Düzeylerinin İncelenmesi. ERPA 2014. International Congresses on Education. İstanbul University, 06-08. İstanbul.
- Kiper, İ. (1984). Saldırganlık Türlerinin Çeşitli Ekonomik, Sosyal ve Akademik Değişkenlerle İlişkisi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi SBE.
- Kiraz, C. (2011). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Empatik Eğilimleri ile Narsistik Kişilik Özellikleri. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi SBE.
- Kongur, D. (2015). İlköğretim 6. 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Saldırganlık Dü-

- zeylerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi SBE.
- Korur, E. N. (2014). Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Eleştirel Düşünme Ve Empatik Eğilimleri. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi EBE.
- Koyuncuoğlu, K., Z. Goktas ve E. Demir (2014). Effects of the Socio-Economic-Cultural Structure of Football Spectators on the Tendency Towards Violence (Manisaspur Case). *Turkish Journal of Sport and Exercise*, Cilt 16, Sayı 2, 41-49.
- Kozanoğlu, C. (1996). Türkiye'de Futbol. "Bu Maçı Alıcaz. İstanbul: İletişim Yayıncılık.
- Kozdras, GP. (2019). Empathy in Children Practising Judo Compared to Their non-Practicing Peers. *Revista de Artes Marciales Asiáticas*, Cilt 14, Sayı 2, 40-42.
- Kula, E. (2008). Endüstri Meslek Lisesi Öğrencilerinin Umutsuzluk Düzeyleri ve Saldırganlık Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi SBE.
- Kurtiç, N. (2006). Futbol Seyircisini Saldırganlığa İten Psiko-sosyal Nedenler. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi SBE.
- Kurtyılmaz, Y. (2005). Öğretmen Adaylarının Saldırganlık Düzeyleri ile Akademik Başarıları, İletişim ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkiler. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi EBE.
- Kuru, E. ve L. Var (2009). Futbol Seyircilerinin Spor Alanlarındaki Saldırganlık Davranışları Hakkında Betimsel bir Çalışma (Kırşehir İli Örneği). *Journal of Kırşehir Education Faculty*, Cilt 10, Sayı 2, 141-153.
- Kuru, E. (2000). Sporda Psikoloji. Ankara: Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Basımevi.
- Lee, B. X. (2016). Causes and Cures IX: Consequences of Violence, Aggression and Violent Behavior.
- Lorimer, R. ve S. Jowett (2009). Empathic Accuracy in Coach–Athlete Dyads who Participate in Team and Individual Sports. *Psychology of Sport and Exercise*, Sayı 10, 152-158.
- Loudin, J., A. Loukas ve S. Robinson (2003). Relational Aggression in College Students: Examining The Roles of Social Anxiety and Empathy. *Aggressive Behavior*, Cilt 29, Sayı 5, 430- 439.
- McDowell, E. E. (2007). An Exploratory Study of GTA's Attitudes Toward Aspects of Teaching and Teaching Style. Paper Presented at the Annual Meeting of the Speech Communication Association. Miami Beach.
- Mete, S. ve E. Gerçek (2005). Pdö yöntemiyle eğitim gören hemşirelik öğrencilerinin empatik eğilim ve becerilerinin incelenmesi. *CÜ Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, Cilt 9, Sayı 2, 11-17.
- Meysam, R., B. Arabnarmi vd. (2011). Determining the Difference of Aggression in Male ve Female, athlete and non-athlete students. *Procedia - Social*

- and Behavioral Sciences. Sayı 30, 2264–2267.
- Mil, H. ve S. Şanlı (2015). Sporda Şiddet ve Medya Etkisi: bir Maçın Analizi, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 14, Sayı 55, 231-247.
- Moralı, S. (1994). Takım Sporlarında, Takım Birlikliğinin ve Dayanışmasının Ölçülmesi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ege Üniversitesi SBE.
- Morris, C.G. ve A.A. Maisto (2014). The Science Of Psychology. In: Understanding Psychology, Edinburg: Pearson Education Limited, 15-54.
- Mutlu, T. O., E. Şentürk ve E. Zorba (2014). “Empathic Tendency of University Students in Tennis and Communication Skills”. International Journal of Science Culture and Sport, Cilt 2, Sayı 5, 129-137.
- Myers, D. G. (2010). Social Psychology 10th Ed. McGraw Hill.
- Myyry, L. ve K. Helkama (2001). University Students Value Priorities and Emotional Empathy. Educational Psychology, Cilt 21, Sayı 1, 25-40.
- Oda, B. (2014). 11–13 Yaş Grubundaki Spor Yapan ve Yapmayan Öğrencilerin İyimsellik İle Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). On dokuz Mayıs Üniversitesi SBE.
- Okyaz, B. (2017). 18- 24 Yaş Arası Teakwando ve Yüzme Sporunu ile Uğraşan Gençlerin Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi SBE.
- Oproui, I. (2013). A Study On The Relationship Between Sports And Aggression. Sport Science Review, Cilt 22, Sayı 1-2, 33-48.
- Ottinowski, G. A. (2000) Effects of Empathy Training on The Peer Approval of Third Graders. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). University of San Francisco.
- Öner, N. (2001). Farklı Cinsiyet Rol Yönelimli Kız ve Erkek Üniversite Öğrencilerinin Empatik Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi SBE.
- Öz, E. S. (2007). İlköğretim I. Kademe 4. ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi SBE.
- Özbalta M. (2018). Spor Yapan ve Yapmayan Ortaöğretim Öğrencilerinin İletişim Becerileri İle Empatik Eğilim Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi EBE.
- Özdevecioğlu, M. ve Y. Yalçın (2010). Spor Tatmininin Sporcuların Stres ve Saldırganlık Düzeyleri Üzerindeki Etkisi. Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 4, Sayı 1, 63-76.
- Özen, H. (2015). Sınıf Öğretmenlerinin Empatik Yönelimlerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adnan Menderes Üniversitesi SBE.
- Özodaşık, M. (2009). Kişilerarası İletişim Sürecinde Algı-İkna ve Empatik İlişkiler. Konya: Tablet Yayınları.
- Pala, A. (2008). Öğretmen Adaylarının Empati Kurma Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 1, Sayı 23,

- 13-23.
- Pedersen, P.B., H.C. Crethar ve J. Carlson (2008). Inclusive Cultural Empathy. Washington: American Psychological Association.
- Polat, E., U. Sönmezoglu vd. (2019). Futbol Taraftarlarının Takım İmajı, Takım Sadakati ve Takımla Özdeşleşme Düzeylerinin Belirlenmesi. Uluslararası Spor, Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi, Cilt 5, Sayı 3, 143-153.
- Polat, E., K. Yoka vd. (2019). Taraftar Özdeşleşme Düzeyi, Yaşam Tatmini ve Serbest Zaman Tatmini Arasındaki İlişkinin İncelemesi, Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 13, Sayı 2, 116-127.
- Polat, E., K. Yoka ve H. Üzümlü (2018). Taraftar Özdeşleşme Düzeyi ve Yaşam Tatmini Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. 3. Uluslararası Avrasya Spor Eğitimi ve Toplum Kongresi, 15-18 Kasım, Mardin-Türkiye.
- Reza, A. B. (2012). Comparing the Incidence of Aggression Among Student Athletes in Various Sports Disciplines at the University of Tiran. Procedia - Social and Behavioral Sciences, Sayı 47, 1869-1873.
- Salar, B., M. Hekim ve M. Tokgöz (2012). 15-18 Yaş Grubu Takım Ve Ferdi Spor Yapan Bireylerin Duygusal Durumlarının Karşılaştırılması. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 6, 123-135.
- Salmı, F. (2011). Tekno İnsan Çağında İletişim ve Empati Kaybı. İstanbul: Elit Kültür.
- Sezen, B. G. ve İ. Yıldırım (2018). Elit Salon Hokeyi Oyuncularında Empatik Beceri ve Sosyal Davranışlar Arasındaki İlişki. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 23, Sayı 1, 1-8.
- Sezer A., N. Kolaç ve S. Erol (2013). Bir İlköğretim Okulu 4, 5, ve 6. Sınıf Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin Anne Baba Tutumları ve Bazı Değişkenler İle İlişkisi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, MÜSBED, Cilt 3, sayı 4, 184-190.
- Shokoufeh, S. (2014). Erzurum'da Farklı Branşlarla İlgilenen Sporcular ile Spor Yapmayan Sedanterlerin Kişilik ve Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi SBE.
- Shokoufeh, S. (2018). Türkiye'de Elit Erkek ve Bayan Güreşçiler ile Spor Yapmayan Bireylerin Zihinsel Yetenek, Liderlik ve Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). 19 Mayıs Üniversitesi SBE.
- Solak, N. (2011). Spor Yapan ve Yapmayan Ortaöğretim Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeyleri ile Empatik Eğilim Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi -Çorum ili Örneği. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi EBE.
- Soyer, F., Y. Can vd. (2010). Sporculardaki Başarı Motivasyonu ile Takım Birlikliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, Cilt 7, Sayı 1, 124.
- Spaaij, R. (2014). Sports Crowd Violence: an Interdisciplinary Synthesis. Aggression and Violent Behavior, Cilt 19, Sayı 2, 146-155.
- Şahin, Tezel, F. ve N. Ünver (2005). Okulöncesi eğitim programlarına aile ka-

- tılımı. Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt 13, Sayı 1, 23-30.
- Şahin, H. M. (2003). Sporda Şiddet ve Saldırganlık. Ankara: Nobel Yayınları.
- Şahinler, Y. ve M. Ulukan (2020). Spor Yapan Öğrencilerin Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. International Sport Science Student Studies, Cilt 2, Sayı 1, 16-24.
- Şeker, İ. ve T. Uslu (2020). Spor Yapan ve Spor Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Beceri, Saldırganlık ve Spor Ahlakı Düzeylerinin İncelenmesi: Harran Üniversitesi Örneği. Spor Eğitim Dergisi, Cilt 4, Sayı 2, 172-189.
- Şeker, İ. (2020). Harran Üniversitesinde Spor Yapan ve Spor Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Beceri, Saldırganlık ve Spor Ahlakı Düzeylerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gedik Üniversitesi LEE.
- Şenyüzlü, E. (2013). Üniversite Öğrencilerinde Spora Katılımın Saldırgan Davranışlar Üzerine Etkilerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi SBE.
- Şimşek, Duygu E. (2017). Yetişkin Bireylerde Çocukluk Çağı Travmaları ile Saldırganlık Düzeyleri Arasındaki İlişki. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Üsküdar Üniversitesi SBE.
- Tabachnick, B. ve L. S. Fidell (2013). Using Multivariate Statistics. Boston MA: Pearson.
- Tarhan N. (2016). Toplum Psikolojisi. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Tarhan, N. (2016). Toplum Psikolojisi, A. Meriç (ed). İstanbul: Timaş Yayınları.
- Taşdemir, D. (2020). Spor Yapan Ortaokul Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hitit Üniversitesi SBE.
- Taşdemir, D. Ş. (2021). Spor Yapan Ortaokul Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hitit Üniversitesi SBE.
- Taymaz, H. (2019). İlköğretim ve Ortaöğretim Okul Müdürleri İçin Okul Yönetimi. İstanbul: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Tekin, A., G. Tekin ve M. Eliöz (2011). Kick-Boksörlerin Çeşitli Değişkenlere Göre Öfke ve Saldırganlık Düzeylerinin Araştırılması. Türkiye Kickboks Federasyonu Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 4, Sayı 1, 34-48.
- Tekin, M. ve M. Güllü (2010). Analysis of empathic artifice level of teacher candidates who study in the school of physical education and sport. Procedia-Social and Behavioral Sciences, Cilt 2, Sayı 2, 1987-1992.
- Tiryaki, Ş. (1996). Spor Yapan Bireylerin Saldırganlık Düzeylerinin Belirlenmesi: Takım ve Bireysel Sporlar Açısından Bir İnceleme. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi SBE.
- Tiryaki, Ş. (2000). Spor Psikolojisi. Ankara: Eylül Kitap ve Yayınevi.
- Topaloğlu, Z. Ç. (2013). 4-5 yaş çocuklarının sosyal yetkinlik, saldırganlık, kaygı düzeyleri ile anne-babalarının ebeveyn öz yeterliği algısı arasındaki ilişkilerin Apaçı” Alt kültür Grupları Üzerine Nitel Bir Çalışma, Türkiye Yeşilay

- Cemiyeti.
- Topçu, Y. (2019). Farklı Statüdeki Lise Öğrencilerinin Spor Yapma Alışkanlıkları, Empatik Eğilim ve İletişim Becerilerinin İncelenmesi. İstanbul: Efe Akademi Yayınları.
- Topuz, R. (2008). Amatör Futbol Oyuncularının Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi SBE.
- Toussaint, L. ve J. R. Webb (2005). Gender Differences in the Relationship Between Empathy and Forgiveness. *The Journal Of Social Psychology*, Cilt 145, Sayı 6, 673-685.
- Tsai, E. ve L. Fung (2005). Sportspersonship in Youth Basketball and Volleyball Players. *Athletic Insight*. Cilt 7, Sayı 2, 37-46.
- Tutkun, E., B. Ç. Güner vd. (2010). Takım Sporları ve Bireysel Sporlar Yapan Sporcuların Saldırganlık Düzeylerinin Değerlendirilmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1, 23-29.
- Tutkun, E., B.Ç. Güner ve S. A. Ağaoğlu (2006). Takım Sporları ve Bireysel Sporlar Yapan Sporcuların Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı (s.1068-1071). Muğla: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tutkun, E., B.Ç. Güner vd. (2010). Takım Sporları ve Bireysel Sporlar Yapan Sporcuların Saldırganlık Düzeylerinin Değerlendirilmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1, 23-29.
- Tülüce, H. (2017). İnsan ve Agresyon Enerjik Çatışmaların Psikolojik Yönleri. Ankara: Barış Yayınevi.
- Türkçapar, M. H. (2018). Bilişsel Davranışçı Terapi Temel İlkeler ve Uygulama. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Uğur, A. (2007). Oluşturmacı Sosyal Bilgiler Öğretiminde Örnek Olay İncelemesi Tekniği Kullanımının Öğrencilerin Empatik Düşünme Becerilerine Etkisi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi EBE.
- Uluışık, V. (2015). Spor Yapan ve Yapmayan Ortaöğretim Öğrencilerinin Stres ve Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi: Burdur İli Örneği. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi EBE.
- Ural, S. N. (2010). İlköğretim Öğrencilerinin Demokratik Tutum ve Empatik Eğilim Düzeylerine Sosyal Bilgiler Dersinin Etkisi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi SBE.
- Uzun, A., S. Eker vd. (2012). Üniversite Öğrencileri Arasında Sporda Şiddetin Önlenmesine Yönelik Farkındalık ve Bilgi Düzeyi Araştırması. Değişen Dünyada Biyoetik. İstanbul: Türkiye Biyoetik Derneği Yayını.
- Warner, R. E. (1984). Can Teachers Learn Empathy. *Education Canada*, Cilt 24, Sayı 1, 39-41.
- Weinberg, R. S. ve D. Gould (2015). *Foundations of Sport and Exercise Psychology*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Yaman, Ö. M. (2014). Apaçi Gençlik, Gençlerin Toplumsal Davranış ve Yönelimleri: İstanbulda “ 14-18 yaş grubu Öğrencilerin Saldırganlık Tutumları-

- nın İncelenmesi. İstanbul: Açılım Kitap.
- Yavuz, S. (2015). Farklı Spor Dallarındaki Sporcu, Seyirci ve Yöneticilerin Küresel Vatandaşlık ve Saldırganlık İlişkisi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi SBE.
- Yetim A. (2011). Sosyoloji ve Spor. Ankara: Berikan Yayın Evi.
- Yıldız, M., Ğ. B. Fişekçioğlu vd. (2007). Futbol Seyircisinin Sosyo-Ekonomik Yapısının Şiddete Etkisi. (Karaman Spor Örneği). Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 9, Sayı 2, 145-158.
- Yıldız, S. (2009). Spor Yapan ve Spor Yapmayan Ortaöğretim Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi SBE.
- Yılmaz, A. (2003). Empati Eğitim Programının İlköğretim Öğrencilerinin Empatik Becerilerine Etkisi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi EBE.
- Yılmaz, İ. ve Y. Akyel (2008). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Empatik Eğilim Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (Kefad), Cilt 9, Sayı 3, 27-33.
- Yılmaz, S. (2013). Spor Yapan ve Yapmayan Ortaöğretim Öğrencilerinin Empatik Eğilimleri İle Saldırganlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (İstanbul İli Bayrampaşa İlçesi Örneği). (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi SBE.
- Yiđiter, K., H. Kolayış vd. (2011). Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda Okuyan Öğrencilerin Empatik Becerilerinin Belirlenmesi. International Journal of Human Sciences, Cilt 8, Sayı 2, 936- 945.
- Yurttaş, H., (2016). Spor Yapan ve Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi EBE.
- Yusuf, Günay, Y. ve M. Aygün (2023). Üniversite Öğrencilerinin Spora Katılım Açısından Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi. Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 25, Sayı 4, 89-92.
- Yüksel, İ. ve A. Adıgüzel (2012). "Atanan ve Atanamayan Öğretmenlerin Empatik Eğilim Düzeylerinin Bazı Değişkenler Yönünden İncelenmesi". Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Cilt 1, Sayı 4, 287-293.
- Zor, S. (2021). Lisanslı Olarak Okul Sporlarına Katılan Ortaöğretim Öğrencilerinin Sportmenlik Yönelimi ve Sporda Saldırganlık-öfke Düzeyleri. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi EBE.
- Zorlu, Y. (2016). Medyadaki Şiddet ve Etkileri. Humanities Sciences, Cilt 11, Sayı 1, 13-32.